

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

ІНСТЫТУТ ЖУРНАЛІСТЫКІ

Кафедра стылістыкі і літаратурнага рэдагавання

САПОЖНІКАВА

Эліна Уладзіміраўна

**ПЕРАКЛАДЫ РАМАНА У. КАРАТКЕВІЧА
«ХРЫСТОС ПРЫЗЯМЛІЎСЯ Ў ГАРОДНІ»:
РЭДАКТАРСКІ АСПЕКТ**

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук
дацэнт П.П Жаўняровіч

Дапушчаны да абароны

«___» _____ 2017 г.

Заг. кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання,
доктар філалагічных навук, прафесар В.І. Іўчанкаў

Мінск, 2017

РЭФЕРАТ

У дыпломнай працы праводзіцца параўнальны аналіз перакладаў рамана Уладзіміра Караткевіча «Хрыстос прыямліўся ў Гародні» на рускую (пераклад Аляксандра Сурніна, пераклад Пятра Жаўняровіча) і ўкраінскую (пераклад Карла Скрыпчанкі) мовы.

Ключавымі словамі дыпломнай работы з'яўляюцца: ПЕРАКЛАД, РАМАН, БЛІЗКАРОДНАСНЫЯ МОВЫ, БІЛІНГВІЗМ, ЭКВІВАЛЕНТНАСЦЬ ПЕРАКЛАДУ, ЛЕКСІЧНЫ СКЛАД, АЎТАРСКІ СТЫЛЬ, РЭДАКТАРСКІ АНАЛІЗ.

Аб'ём дыпломнай працы складае 69 старонак. Праца ўключае 1 дадатак. Агульная колькасць даследаваных крыніц – 42.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца пераклады на блізкароднасныя мовы ў цэлым, **прадметам** – лексіка перакладаў на блізкароднасныя мовы рамана Уладзіміра Караткевіча «Хрыстос прыямліўся ў Гародні».

Метадалогія даследавання: апісальны і аналітычны метады. Апісальны метад: выбар, якасная інтэрпрэтацыя матэрыялу, аналітычны: сінтэз, класіфікацыя, індукцыя і дэдукцыя.

У выніку праведзенага даследавання было выяўлена, што цалкам крытэрыю эквівалентнасці адказвае толькі пераклад П. Жаўняровіча. Астатнія пераклады ўтрымліваюць у сабе памылкі на розных узроўнях, большасць з якіх – у лексічным складзе.

У выніку праведзенага аналізу былі вырашаны наступныя **задачы**:

- раскрыта значэнне дэфініцыі «пераклад», мэты і задачы стварэння перакладаў;
- прааналізаваны варыятыўныя класіфікацыі перакладаў, спецыфіка мастацкага перакладу;
- апісаны асаблівасці лексікі перакладаў, у тым ліку асаблівасці ўзаемаперакладаў беларускай, рускай, украінскай моў;
- даследавана спецыфіка стварэння перакладаў з блізкароднасных моў ва ўмовах білінгвізму і працы рэдактара над імі;
- устаноўлена значнасць захоўвання аўтарскага стылю і экспрэсіі пры перакладзе;
- вызначына праблематыка ацэнкі якасці і эквівалентнасці перакладу;
- адзначаны і прааналізаваны разыходжанні ў перакладзе назваў рамачных элементаў кампазіцыі і лексічнага складу рамана.

РЕФЕРАТ

В дипломной работе проводится сравнительный анализ переводов романа Владимира Короткевича «Хрыстос прызямліўся ў Гародні» на русский (перевод Александра Сурнина, перевод Петра Жолнеровича) и украинский (перевод Карла Скрипченко) языки.

Ключевыми словами дипломной работы являются: ПЕРЕВОД, РОМАН, БЛИЗКОРОДСТВЕННЫЕ ЯЗЫКИ, БИЛИНГВИЗМ, ЭКВИВАЛЕНТНЫЙ ПЕРЕВОД, ЛЕКСИЧЕСКИЙ СТРОЙ, АВТОРСКИЙ СТИЛЬ, РЕДАКТОРСКИЙ АНАЛИЗ.

Объем дипломной работы составляет 69 страниц. Работа содержит 1 приложение. Общее количество исследованных источников – 42.

Объектом исследования являются переводы на близкородственные языки в целом, **предметом** – лексика переводов на близкородственные языки романа Владимира Короткевича «Хрыстос прызямліўся ў Гародні».

Методология исследования: описательный и аналитический методы. Описательный метод: выбор, качественная интерпретация материала, аналитический: синтез, классификация, индукция и дедукция.

В результате проведенного исследования было выявлено, что критерию эквивалентности отвечает только перевод П. Жолнеровича. Остальные переводы содержат ошибки на различных уровнях, большинство из которых – в лексическом строе.

В результате проведенного анализа были решены следующие **задачи**:

- раскрыто значение дефиниции «перевод», цели и задачи создания переводов;
- проанализированы вариативные классификации переводов, специфика художественного перевода;
- описаны особенности лексики переводов, в том числе особенности взаимопереводов белорусского, русского, украинского языков;
- исследована специфика создания переводов с близкородственных языков и работы редактора над ними;
- установлено значение сохранения авторского стиля и экспрессии при переводе;
- определена проблематика оценки качества и эквивалентности перевода;
- отмечены и проанализированы расхождения в переводе названий рамочных элементов композиции и лексического строя романа.

ABSTRACT

In the diploma work a comparative analysis of the translations of the novel by Vladimir Korotkevich «Hrystos pryzyamliysya u Harodni» into the Russian (translated by Alexander Surnin, translated by Peter Zholnerovich) and the Ukrainian (translated by Karl Skripchenko) languages.

The key words of the thesis are: TRANSLATION, NOVEL, CLOSELY RELATED LANGUAGES, BILINGUALISM, EQUIVALENT TRANSLATION, LEXICAL STRUCTURE, AUTHOR'S STYLE, EDITORIAL ANALYSIS.

The number of pages in the diploma work is 69. The work contains 1 application. The number of sources used in diploma work is 42.

The research **object** is translations into closely related languages in general, the **research subject** is the vocabulary of translations into the closely related languages of the novel by Vladimir Korotkevich «Hrystos pryzyamliysya u Harodni».

Research **methodology**: descriptive and analytical methods. Descriptive method: choice, qualitative interpretation of the material, analytical: synthesis, classification, induction and deduction..

As a result of the study, it was found that only the translation of P. Zholnerovich corresponds to the equivalence criterion. The remaining translations contain errors at various levels, most of which are in lexical form of the translated text.

As a result of the analysis, the following tasks were accomplished:

- the meaning of the definition «translation», goals and tasks of creating translations are disclosed;
- variative classifications of translations, specificity of literary translation are analyzed;
- features of translations' lexicon are described, including interpreting features of the Belarusian, Russian, Ukrainian languages;
- the specificity of the creation of a translation from closely related languages and the work of the editor over them has been explored;
- the value of preserving the author's style and expression during translation is established;
- the problems of quality assessment and the equivalence of translation are defined;
- the translation differences of the names of the composition frame elements and the lexical structure of the novel are noted and analyzed.